

Przyczyny wybuchu I wojny światowej

Porównanie międzynarodowe

Po przeczytaniu [artykułu autorstwa Christophera Clarka](#), przeczytaj artykuł 'Weeks of decision', napisany przez Stiga Forstera, z popularnego niemieckiego czasopisma historycznego.

ZADANIA

1. Oba artykuły opisują wydarzenia otaczające zamach na Arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, który powszechnie uważa się za jedną z przyczyn wybuchu I wojny światowej. Po opisie zamachu skupiają się na różnych aspektach wybuchu wojny. W pewnym sensie podają odpowiedzi na różne pytania dotyczące wybuchu wojny.
  - a. Na jakie pytanie odpowiedzi udziela Christopher Clark? (Skup się na ostatnich 3 paragrafach artykułu Clarka)
  - b. Na jakie pytanie odpowiedzi udziela Stig Forster? (Skup się na ostatnich 3 paragrafach artykułu Forstera)
  - c. Dwóch historyków ma różne poglądy na temat tego, do jakiego stopnia zamach w Sarajewie był „tylko wymówką”, by iść na wojnę.
    - i) Jaka jest na ten temat opinia Clarka? (Patrz – druga kolumna na str. 23 artykułu)
    - ii) Jaka jest na ten temat opinia Forstera? (Patrz – górna połowa drugiej strony artykułu Forstera).
2. Po przeczytaniu dwóch artykułów (jeśli jest na to czas, również artykułów ze Szwecji, Hiszpanii i Polski): Czy są jakieś dowody na to, że historycy z różnych krajów, którzy piszą dla czasopism historycznych, są tendencyjni w swoich poglądach na temat odpowiedzialności za wywołanie wojny? (Innymi słowy: niemieccy historycy mają tendencję do obwiniania o wojnę innych krajów, a nie Niemiec, natomiast brytyjscy historycy obwiniają Niemców).
3. Niemcy, Anglia i Polska były bardziej zaangażowane w wojnę niż Hiszpania i Szwecja. Czy wpływa to na pytania, które zadają na temat wojny? (Oprócz analizowania artykułów z czasopism, warto zajrzeć do rozdziału „Overview”(Informacje ogólne), gdzie omówiono sposób przedstawienia tematu w podręcznikach w różnych krajach).

4. Artykuł Forstera skupia się na pytaniu, które kraje i osoby ponoszą największą odpowiedzialność za wybuch wojny. Jakie jeszcze pytania dotyczące wybuchu wojny można zadać? Czy na decyzję dotyczącą zadawanych pytań (w podręcznikach i czasopiśmie historycznych) ma wpływ narodowość?
5. Jak to się stało, że prawie 100 lat po wybuchu I wojny światowej (i po tym, jak setki historyków przeanalizowały dowody dotyczące tego wydarzenia), nie powstała ani jedna „prawdziwa” i „poprawna” odpowiedź na pytanie, który z krajów najbardziej przyczynił się do wybuchu wojny, która byłaby powszechnie przyjęta przez wszystkich historyków. Czy oznacza to, że opinia jednego historyka nie przeważa nad opinią innego? (Innymi słowy „to tylko kwestia opinii”?)